

Stručni rad

KREATIVNOST DJECE PREDŠKOLSKE DOBI

Gorana Todorčić

Sažetak

Kreativnost je vještina koja se može razvijati, ali nije urođena. Razvijanje te vještine zahtijeva napor i vježbanje kako pojedinaca tako i mentora. Važnu ulogu u poticanju kreativnosti kod djece predškolske dobi mogu imati roditelji i odgajatelji. Kreativnost je važan dio razvoja djetetova mozga i može mu pomoći u razvoju samodiscipline, samopouzdanja i motoričkih vještina. Djeca pokazuju bolje rezultate u učenju kada su uključena u aktivnosti koje uključuju kreativnost. Roditelji mogu pomoći svojoj djeci da budu kreativna potičući ih da se izraze. Učitelji također mogu pomoći u poticanju kreativnosti kod djece predškolske dobi. Mogu uvesti neku vrstu sustava nagrađivanja, u kojem svaki dan dijete dobiva bodove na temelju toga, koliko je energije uložilo tijekom odmora. Na taj način će djeca biti opuštenija i neće se baviti prilagođavanjem svojih ideja odgajateljima ili učiteljima, već će se slobodno izražavati bez straha od osude.

Ključne riječi: djeca, predškolski odgoj, kreativnost, učenje

1.Uvod

U ovom članku ćemo istražiti pitanje: na koji način djeca predškolske dobi mogu razvijati svoje kreativne potencijale? Razgovarat ćemo o tome, što je kreativnost, kako je procjenjujemo i potičemo i što roditelji i odgajatelji mogu učiniti za poticanje kreativnog razvoja kod male djece.

2.Što je kreativnost i može li se naučiti?

Kreativnost je način razmišljanja, djelovanja i postojanja. Kreativnost je način na koji dajemo smisao našim životima. Njome surađujemo sa svijetom oko nas, postajemo svjesni novih mogućnosti i stvaramo rješenja za probleme. To je vještina koja se može razviti, ali nije urođena. Sposobnost kreativnog razmišljanja nije prirodna danost za većinu ljudi, iako se čini da je kreativno razmišljanje urođena kvaliteta kod nekih pojedinaca, razvijanje ove vještine zahtijeva napor i vježbu od strane pojedinca i njegovih mentora. Kao odrasli smo svi već doživjeli trenutke kada nam se činilo, da je naša kreativnost nestala. Možda želimo nešto promijeniti na poslu ili kod kuće, ali osjećamo da nam nedostaju originalne ideje; ili smo negdje zapeli (na primjer u neproduktivnoj rutini), gdje osjećamo da nam je ponestalo mogućnosti da unaprijedimo svoju trenutnu situaciju. U tim je slučajevima važno shvatiti, da kreativnost nije nešto što se događa samo kada se osjećamo nadahnuto – slijedeći neke osnovne smjernice, možemo naučiti kako biti kreativan cijelo vrijeme [7].

3.Mala su djeca urođeno kreativna.

Djeca uče u interakciji sa svijetom oko sebe, koristeći svoju maštu, kako bi shvatila smisao onoga što doživljavaju. To znači, da, ako želimo podržati dijete u njegovoj kreativnosti, to možemo učiniti tako da mu pomognemo u razvoju njegovih urođenih sposobnosti i istovremeno jačamo njegovo samopoštovanje. Kreativnost pomaže djeci u učenju i razvoju. Možemo ju definirati kao sposobnost stvaranja novih i originalnih ideja. Važno je da djeca budu kreativna jer im kreativnost pomaže u učenju i razvoju na mnogo načina. Pomaže im također u procesu učenja novih vještina. Kreativne aktivnosti pomažu djeci razviti vještine rješavanja problema, jačaju njihovo samopoštovanje, potiču razvoj socijalnih vještina, samodiscipline ili osjećaja ustrajnosti u izvršavanju zadataka, pomažu u razvoju motoričkih vještina (ili sposobnosti učinkovite upotrebe tijela) i jezične vještine (npr. jasno govorenje). Kreativne aktivnosti također mogu pomoći djeci predškolske dobi da poboljšaju svoj kognitivni razvoj u područjima kao što su matematičko znanje ili koncept vremena. Osim toga, ovakva iskustvena učenja, pomažu djeci predškolske dobi razviti povjerenje u vlastite ideje i sposobnosti [6].

4.Što se događa u djetetovom mozgu tijekom kreativnog izražavanja?

Kreativno izražavanje stimulira mozak na isti način na koji to rade tjelovježba i meditacija. Kroz kreativno izražavanje djeca uče rješavati probleme, što im pomaže u razvijanju vještina kritičkog razmišljanja. Djeca također bolje uče kada su uključena u aktivnost koja uključuje kreativnost, jer ih to održava zainteresiranim i potiče uključenost u okolinu učenja. Prednosti kreativnosti također se pokazuju u poboljšanoj sposobnosti brze obrade informacija, jer djeca povećavaju svoju pozornost i mogu se usredotočiti na jedan zadatak u isto vrijeme.

Zbog sve te stimulacije koja se događa u njihovom mozgu kada se bave umjetničkim djelatnostima poput crtanja ili slikanja ili stvaranja glazbe na instrumentima poput bubnjeva, ksilofona ili glazbenih instrumenata [1].

5. Kako roditelji i odgojitelji mogu poticati djetetovu kreativnost i realizaciju njegovih kreativnih potencijala?

Roditelji mogu pomoći u poticanju kreativnosti kod svoje djece na više načina. Svoju djecu moraju poticati na kreativnost, pružati im prilike za kreativnost, poticati ih na znatiželju i maštovitost. Također je iznimno važno stvoriti tzv. „bogato kreativno okruženje“ koje je, prema Lilly [1], prepuno knjiga, igračaka, igara i mnogih drugih kognitivno angažiranih materijala. To također uključuje aktivnosti usmjerene na dijete u kojima roditelji posvećuju puno vremena, energije i novca njegovanju interesa svoje djece i poboljšanju njihovih iskustava vodeći smislene razgovore s njima i odvođeći ih na mjesta kao što su muzeji, zoološki vrtovi i kazališta [2]. Odgajatelji mogu poticati kreativnost djece predškolske dobi potičući ih na korištenje mašte, pružajući im prilike za kreativno izražavanje i nudeći im prilike za kreativno rješavanje problema [4]. Za stimulaciju kreativnog mišljenja je potrebno djeci predškolske dobi omogućiti igru igračkama koje potiču pripovijedanje, igranje uloga i maštu [5]. U tu svrhu idealni su, primjerice, kazalište lutaka ili kuhinja s igračkama. Osigurajte mogućnosti za kreativno izražavanje potičući djecu da se izražavaju kroz umjetničke projekte kao što su kolaži ili slikanje na papirnatim tanjurima. Razmislite o tome, da razred stvara umjetničko djelo zajedno kao grupa, umjesto da svako dijete samostalno radi na svom umjetničkom djelu. Na ovaj način će djeca/učenici imati priliku sudjelovati u učenju i učiti jedni od drugih na idejama i iskustvima. Možete dodatno potaknuti kreativno rješavanje problema dajući djeci dovoljno vremena izvan učionice da slobodno trče uokolo bez brige da će upasti u nevolje ili nešto razbiti. Mogao bi se uvesti i nekakav sustav nagrađivanja u kojem bi svaki učenik svaki dan dobivao bodove na temelju toga koliko je „kreativne energije“ potrošio tijekom odmora; na kraju svakog tjedna bi se dodjeljivala neka vrsta "nagrade" na temelju ukupnog broja bodova sakupljenih u određenom vremenskom razdoblju (možda nešto poput piknik ručka). Kreativnost kod djece predškolske dobi možete dodatno potaknuti sljedećim aktivnostima ili pristupima:

- Ponudite razne materijale i potaknite otvoreni tip igre.
- Potaknite dijete da iskoristi svoju maštu dok se igra s materijalima koje ste mu dali umjesto da mu govorite što da radi s njima.
- Osigurati sigurno okruženje za kreativno istraživanje; eliminirajte sve riječi poput "dobro" (i slične riječi) jer mogu uzrokovati da djeca prestanu kreativno razmišljati ako ih čuju prečesto. Na taj način djeca se neće osjećati pod pritiskom, da prilagode svoje ideje kako bi zadovoljila odgojitelje ili učitelje, već će umjesto toga biti slobodna izražavati se bez straha da će biti negativno ocijenjena na temelju toga je li nešto "ispravno" ili "pogrešno". Na primjer: Ako dijete želi napraviti avion od građevinskog papira i pomagala za čišćenje cijevi umjesto od kocki, dozvolite mu da prihvati tu ideju. Čak i ako drugima nije jasno zašto je odabrao te materijale (ili što je uopće napravio), nije važno – to je dio kreativnosti i kreativnog razmišljanja. Na prvi pogled, moglo bi se činiti čudnim, budući da se zrakoplovi obično ne izrađuju od građevinskog papira i pomagala za čišćenje cijevi; ali postoji mnogo načina tumačenja ove kreacije osim tradicionalnog načina: možda je inspirirana nekom igračkom avionom kod kuće? Ili je možda želio nešto stvarno veliko, kako bi svi vidjeli koliko je zabavno brzo letjeti zrakom? Mogućnosti su beskrajne. Ne smijemo zaboraviti da sve što se događa tijekom kreativne igre ne treba racionalno objašnjenje, stoga ne smijemo osuđivati odgovore naše djece [3].

Za kreativan proces je bitno, da dopustimo djeci, da postavljaju pitanja i naučimo ih koja pitanja postaviti i kada postaviti. Ova vještina pomoći će im, da razumiju da je sposobnost korištenja informacija važnija od sposobnosti njihovog pamćenja. Kako bi potaknula kreativno i kritičko razmišljanje, djeca moraju naučiti postavljati pitanja i formulirati argumente kako bi uvjerila druge u važnost svojih ideja dokazivanjem svojih doprinosa. Preuzimanje unutarnjeg vlasništva nad svojim idejama prvi je korak u obrani sebe i izgradnji samopoštovanja i samopouzdanja

potrebnih za kreativnost. Vanjsko poticanje također je bitno sve dok mladi ne budu u stanju braniti svoje ideje na temelju vlastitih procjena [6].

6. Zaključak

Kreativnost pomaže djeci razviti samodisciplinu, samopouzdanje i motoričke vještine. Kreativnost je vještina koja se može razviti, ali nije urođena. Važnu ulogu u poticanju kreativnosti djece predškolske dobi mogu imati roditelji i odgojitelji.

7. Literatura

- [1.] Lilly, F. R. (2014). *Creativity in early childhood*. Encyclopedia of Primary Prevention and Health Promotion, 598-609.
- [2.] Kemple, K. M., in Nissenberg, S. A. (2000). *Nurturing creativity in early childhood education: Families are part of it*. Early Childhood Education Journal, 28(1), 67-71.
- [3.] Yildirim, A. (2010). *Creativity in early childhood education program*. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 9, 1561-1565.
- [4.] Ata-Akturk, A., in Sevimli-Celik, S. (2020). *Creativity in early childhood teacher education: beliefs and practices*. International Journal of Early Years Education, 1-20.
- [5.] Marjanovič Umek, L. (2015). *Otroška igra in igrače v povezavi z razvojem in učenjem otrok*. Mestna knjižnica Ljubljana.
- [6.] Craft, A. N. N. A. (2008). *Creativity and early years settings*. Developing reflective practice in the early years, 93-107.
- [7.] Hennessey, B. A., in Amabile, T. M. (2010). *Creativity*. Annual review of psychology, 61, 569-598.